

Δευτερεύουσες προτάσεις-Θεωρία

Οι **δευτερεύουσες προτάσεις** είναι προτάσεις που **δεν στέκονται μόνες τους** και εξαρτώνται από μια κύρια πρόταση για να αποκτήσουν νόημα. Συνήθως εισάγονται με συνδέσμους όπως: "ότι", "επειδή", "αν", "όταν", "ενώ", "να", "που" κ.ά.

Παρακάτω είναι οι **βασικοί τύποι δευτερευουσών προτάσεων** με **ένα παράδειγμα** για κάθε τύπο:

1. Αιτιολογική πρόταση (δείχνει αιτία)

- **Εισάγεται με:** επειδή, διότι, γιατί
- **Παράδειγμα:** Δεν βγήκε έξω **επειδή έβρεχε**.

2. Χρονική πρόταση (δείχνει πότε γίνεται κάτι)

- **Εισάγεται με:** όταν, μόλις, πριν, αφού
- **Παράδειγμα:** Θα έρθω **όταν τελειώσω τη δουλειά**.

3. Ενδοιαστική πρόταση (εκφράζει αμφιβολία ή φόβο)

- **Εισάγεται με:** μην, μη(ν)
- **Παράδειγμα:** Φοβάμαι **μην πέσει** από το δέντρο.

4. Υποθετική πρόταση (υποθέτει κάτι)

- **Εισάγεται με:** αν, εάν
- **Παράδειγμα:** **Αν βρέξει**, δεν θα πάμε εκδρομή.

5. Τελική πρόταση (δείχνει σκοπό)

- **Εισάγεται με:** για να, ώστε να
- **Παράδειγμα:** Διαβάζει πολύ **για να περάσει τις εξετάσεις**.

6. Αποτελεσματική πρόταση (δείχνει το αποτέλεσμα)

- **Εισάγεται με:** ώστε, που

- **Παράδειγμα:** Έτρεξε τόσο γρήγορα ώστε κέρδισε τον αγώνα.
-

7. Αναφορική πρόταση (προσδιορίζει ένα ουσιαστικό)

- **Εισάγεται με:** που, ο οποίος, όποιος
 - **Παράδειγμα:** Ο φίλος που γνώρισα χθες είναι πολύ ευγενικός.
-

8. Βουλητική πρόταση (εκφράζει επιθυμία, πρόθεση)

- **Εισάγεται με:** να
 - **Παράδειγμα:** Θέλω να φύγω νωρίς.
-

9. Πλάγιος λόγος (ονοματική πρόταση) (μεταφέρει λόγια ή σκέψεις)

- **Εισάγεται με:** ότι, πως
- **Παράδειγμα:** Μου είπε ότι θα έρθει αύριο.

Δευτερεύουσες προτάσεις άσκηση με απαντήσεις

Άσκηση: Βρες τη δευτερεύουσα πρόταση και το είδος της

1. Θα σε πάρω τηλέφωνο όταν φτάσω στο σπίτι.
2. Δεν πήγαμε στο πάρκο επειδή έβρεχε πολύ.
3. Μίλησε σαν να μην έγινε τίποτα.
4. Πιστεύω ότι θα τα καταφέρεις.
5. Θα μείνει στο σπίτι για να ξεκουραστεί.
6. Αν τελειώσεις τα μαθήματά σου, θα παίξουμε.
7. Ο μαθητής που πρώτευσε πήρε βραβείο.
8. Έφαγε τόσο πολύ που τον πόνεσε το στομάχι του.
9. Η Μαρία έκλαιγε μην τη μαλώσει η μητέρα της.
10. Τον είδα καθώς έβγαινε από το αυτοκίνητο.

✓ Απαντήσεις:

1. όταν φτάσω στο σπίτι → Χρονική πρόταση
2. επειδή έβρεχε πολύ → Αιτιολογική πρόταση
3. να μην έγινε τίποτα → Βουλευτική/υποθετική
4. ότι θα τα καταφέρεις → Ονοματική (πλάγιος λόγος)
5. για να ξεκουραστεί → Τελική πρόταση
6. Αν τελειώσεις τα μαθήματά σου → Υποθετική πρόταση
7. που πρώτευσε → Αναφορική πρόταση
8. που τον πόνεσε το στομάχι του → Αποτελεσματική πρόταση
9. μην τη μαλώσει η μητέρα της → Ενδοιαστική πρόταση
10. καθώς έβγαινε από το αυτοκίνητο → Χρονική πρόταση